

راهکارهای توسعه ورزش همگانی در دانشگاه های کشور

مجری: رضا اندام

عضو هیئت علمی دانشگاه شاهرود - ۱۳۹۲

چکیده:

شناخت عوامل مؤثر بر توسعه ورزش همگانی مثل انگیزه‌ها و موانع مشارکت ورزشی افراد به برنامه‌ریزان کمک خواهد کرد تا با اتخاذ تدابیر مناسب به رفع موانع بپردازند. بنابراین، هدف پژوهش حاضر مطالعه انگیزه‌ها و موانع فعالیت بدنی در میانجامه دانشجویان دانشگاهی (اعضای هیئت علمی، کارکنان و دانشجویان) به منظور ارائه راهکارهای توسعه ورزش همگانی در دانشگاه‌های ایران بود. این پژوهش توصیفی-تحلیلی و از نوع همبستگی است که به صورت میدانی انجام شده است. جامعه آماری شامل تمامی اعضای هیئت علمی، کارکنان و دانشجویان دانشگاه‌های سراسری ایران بود که در نهایت، ۷۷۹ نفر (۲۳۳ نفر عضو هیئت علمی، ۲۲۴ نفر کارمند و ۳۲۲ نفر دانشجو) به عنوان نمونه در این پژوهش شرکت کرده و به دو پرسشنامه انگیزه‌ها و موانع فعالیت بدنی پاسخ دادند. پرسشنامه‌های انگیزه و موانع به ترتیب شامل ۳۰ و ۶۶ گویه در مقیاس لیکرت پنج ارزشی بود که روایی صوری و محتوایی آن‌ها مورد تأیید متخصصان قرار گرفته و پایایی آن‌ها نیز در یک مطالعه راهنما و به روش آلفای کرونباخ به ترتیب $\alpha=0/936$ و $\alpha=0/953$ محاسبه شد. از روش تحلیل عاملی اکتشافی با چرخش متعامد برای شناسایی عامل‌ها و از روش تحلیل عاملی تأییدی برای تأیید عامل‌ها و ارائه الگو استفاده شد. در تحلیل عاملی اکتشافی، از ۳۰ سؤال پرسشنامه انگیزه، ۲۹ سؤال با داشتن بار عاملی مناسب در پنج عامل پیشرفت و موفقیت، فواید فیزیولوژیک، تعامل اجتماعی، علاقه به فعالیت بدنی و بهداشت و سلامتی طبقه‌بندی شدند. همچنین، از ۶۶ سؤال پرسشنامه موانع، ۵۸ سؤال با داشتن بار عاملی مناسب در شش عامل سازمانی و مدیریتی، محیطی، روان‌شناختی، درون فردی، عدم حمایت اجتماعی و محدودیت زمانی قرار گرفتند. نتایج تحلیل عاملی تأییدی نشان داد عامل "پیشرفت و موفقیت" با بار عاملی $0/87$ بیشترین تأثیر را در تبیین انگیزه مشارکت ورزشی افراد دارد. همچنین، عامل‌های "سازمانی و مدیریتی" و "عدم حمایت اجتماعی" هر یک با بار عاملی $0/77$ بیشترین تأثیر را در تبیین موانع مشارکت ورزشی داشتند. توجه به عوامل انگیزشی و موانع شناسایی شده در این پژوهش می‌تواند زمینه مشارکت هرچه بیشتر جامعه دانشگاهی در فعالیت‌های بدنی و برنامه‌های ورزش همگانی دانشگاه را فراهم نماید. به علاوه، در این پژوهش بر اساس عامل‌های انگیزاننده و موانع راهکارهایی برای توسعه ورزش همگانی در دانشگاه‌ها ارائه شده است.

واژه‌های کلیدی: فعالیت بدنی، ورزش همگانی، انگیزه‌ها، موانع، دانشگاه